

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΧΑΡ.ΤΡΙΚΟΥΠΗ 37
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. (210)3665414-5
FAX: (210)3665420
e-mail : pressoffice@pasok.gr

Αθήνα, 26 Μαΐου 2005

ΟΜΙΛΙΑ

ΓΙΩΡΓΟΥ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Πρώτα απ' όλα, είναι πάντα τιμή και χαρά να απευθύνομαι σε εσάς. Ξεκινώ, βεβαίως, λέγοντας κι εγώ ένα καλό λόγο για τον Οδυσσέα - και για τη Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των Επιχειρήσεων- Κυριακόπουλο, θα πω δυο λόγια και αργότερα κατά τη διάρκεια της ομιλίας μου-αλλά νομίζω ότι, αναδεικνύει ένα σημαντικό στοιχείο της κοινωνικής συνυπευθυνότητας που όλοι μας πρέπει να έχουμε, αν θέλουμε η χώρα να πάει μπροστά.

Η λέξη ευθύνη ίσως είναι κλειδί στην σημερινή εποχή, όπου και η Ελλάδα, όπως και πολλές χώρες, αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλες προκλήσεις, οι οποίες συντελούνται περιφερειακά αλλά και παγκόσμια. Χάνουμε πολλές φορές με την τρέχουσα καθημερινότητα, τη μεγάλη εικόνα των εξελίξεων αυτών. Δεν είναι ώρα να μπει κανείς σε μια κοινότυπη ανάλυση των πολλών εξελίξεων, αλλά ίσως, είναι

απαραίτητο να θέσει κανείς μερικές από τις νέες εξελίξεις στο τραπέζι, για να δούμε κι εμείς που βαδίζουμε.

Έχουμε την ταχύτητα των εξελίξεων πρώτα απ' όλα, το πολυεπίπεδο των εξελίξεων σε όλους τους τομείς, τεχνολογικούς, κοινωνικούς, πολιτικούς, πολιτιστικούς, έχουμε ένα καταμερισμό εργασίας που αλλάζει με τις νέες αγορές, με ροές χρηματοπιστωτικές, εργατών, κι άλλων σημαντικών παραγόντων, που αλλάζουν ραγδαία το οικονομικό τοπίο σε διεθνές επίπεδο, όπως, βεβαίως, και την αλλαγή και ανάδειξη ή και υπονόμευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που μπορεί να έχει μια χώρα.

Όλα αυτά είναι μπροστά και σε συγκεκριμένες εξελίξεις, όπως με την Κίνα και την Ινδία, δυο μεγάλες χώρες που έχουν το πλεονέκτημα της φτηνής και σε ένταση εργασίας, ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, αλλά που δεν περιορίζεται το πλεονέκτημα αυτό μόνο στον τομέα της έντασης εργασίας. Ήδη, αυτές οι δυο χώρες έχουν αποδείξει, ότι μπορούν να μπου και σε πολύ προχωρημένους τομείς τεχνολογικά, παραγωγικά, και ν' ανταγωνιστούν τις πιο εξελιγμένες οικονομίες, είτε των Ηνωμένων Πολιτειών είτε της Ευρώπης.

Στην Ευρώπη έχουμε δυο μεγάλες χώρες, τις δυο βασικές κινητήριες της οικονομίας χώρες, που έχουν δυσκολίες πολιτικές κι άλλες, για να προσαρμοστούν σε μια νέα οικονομική πραγματικότητα. Παλεύουν, όχι πάντα με επιτυχία, να εκσυγχρονίσουν τις δικές τους οικονομίες και να ξεπεράσουν αγκυλώσεις.

Από την άλλη μεριά, έχουμε μικρότερες χώρες στην Ευρώπη που βλέπουν το μέλλον και μέσα από την καινοτομία, τη γνώση, τη νέα τεχνολογία. Χώρες όπως η Φιλανδία, η Σουηδία, η Ιρλανδία αγκάλιασαν την εξέλιξη, αγκάλιασαν τις αναγκαίες προσαρμογές, και γίνονται και οι καλύτεροι μαθητές και στη βαθμολογία σε ό,τι αφορά τη Λισσαβόνα. Έχουν καταφέρει αναπτυξιακά άλματα πολύ σημαντικά, με ανοιχτές πολιτικές, με ξένες επενδύσεις, αλλά και στο ανθρώπινο δυναμικό.

Έχουμε, επίσης, και τις νεότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ξάφνιασαν με τις ριζικές τους αλλαγές και τη διάθεσή τους να πάρουν ρίσκα, για να μπορούν να προσαρμοστούν σε μια νέα πραγματικότητα.

Για την Ελλάδα ακούω καμιά φορά ή υπονοείται καμιά φορά, ότι υπάρχει ένα δίλημμα, εάν θα συμμετέχουμε ή όχι σε αυτές τις μεγάλες και κοσμογονικές αλλαγές.

Πιστεύω ότι, αυτό είναι λάθος δίλημμα, δεν υπάρχει τέτοιο θέμα. Συμμετέχουμε ήδη στην παγκόσμια οικονομία και δεν είναι ζήτημα αν μπορούμε αυτό να το αποφύγουμε.

Το πραγματικό δίλημμα είναι με ποιους όρους θα συμμετέχουμε, ποιες αλλαγές θα πρέπει να κάνουμε, ώστε να ορίζουμε εμείς, στο μέτρο του δυνατού, τη δική μας τύχη. Αυτό μπορεί να είναι στο επίπεδο μιας επιχείρησης. Εσείς οπωσδήποτε θα έχετε το δίλημμα ποιες είναι οι αλλαγές που πρέπει να κάνετε για να συμμετέχετε ανταγωνιστικά σε μια νέα πραγματικότητα. Παρόμοιο είναι το δίλημμα της χώρας μας σε εθνικό επίπεδο, αν θέλετε, και σε επίπεδο Ελληνισμού, το πώς εμείς θα κάνουμε σοβαρές τομές για να μπορούμε να συμμετέχουμε. Αν θέλετε και με τη πιο δαρβινική ανάλυση της ανταγωνιστικότητας η φυσική φθορά ενός είδους γίνεται μέσα από την ανταγωνιστικότητα, όμως ο άνθρωπος έχει ένα πλεονέκτημα, ότι μπορεί να συνειδητοποιήσει τις επερχόμενες αλλαγές, μπορεί να αποφασίσει να κάνει τις αλλαγές αν έχει την πολιτική βούληση και να αντιμετωπίσει, γενόμενος ο ίδιος κυρίαρχος των εξελίξεων, τις αλλαγές που έρχονται.

Το ίδιο και η Ελλάδα, έχει τη δυνατότητα εάν θελήσει να αντιμετωπίσει αυτές τις μεγάλες αλλαγές, και αυτό σημαίνει ότι, παρά τους κινδύνους, τις μεταλλαγές και τις αστάθειες, η συμμετοχή μας στον κύκλο αυτό σημαίνει ότι, υπάρχουν επιλογές και ευκαιρίες.

Αλλά για να δούμε πως κάποιες χώρες κατάφεραν να παίξουν αυτό το ρόλο, να μπορούν να προσαρμοστούν και να συμμετέχουν σε αυτές τις παγκόσμιες εξελίξεις.

Χωρίς να αμφισβητούμε ότι, η κάθε χώρα έχει την ιδιαιτερότητά της και δεν θα μπορούσε μηχανιστικά να φέρει κανείς ένα μοντέλο από μια άλλη χώρα στην Ελλάδα, νομίζω ότι, μερικές εμπειρίες είναι κοινές και σημαντικές για τη δική μας αξιολόγηση, των δικών μας στόχων.

Πρώτα απ' όλα, η έννοια της ευρύτατης συναίνεσης που καλλιεργείται μέσα από τη συμμετοχή, αλλά και την ανάδειξη κοινών αξιών και κοινών στόχων. Αυτό είναι ένα γεγονός, το οποίο βλέπουμε αν πάμε είτε στη Φιλανδία, είτε στη Σουηδία, είτε στη Δανία και στην Ιρλανδία, χώρες που κατάφεραν με επίπονες προσπάθειες να διαμορφώσουν κοινούς στόχους και κοινές αξίες.

Το δεύτερο είναι να συνειδητοποιήσουμε ποιες είναι οι αναγκαίες αλλαγές. Να μιλήσουμε με ειλικρίνεια, χωρίς περιστροφές, χωρίς ταμπού, χωρίς προκαταλήψεις, να κάνουμε σωστή ανάλυση των δεδομένων -ένα από τα προβλήματα που έχουμε και στη χώρα μας είναι και το θέμα των δεδομένων- και να μην ποινικοποιούμε την άλλη άποψη, να επιτρέψουμε να υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις, για να μπορούμε να καλλιεργήσουμε μέσα από ένα κλίμα που δεν είναι κλίμα πόλωσης, αλλά αναζήτησης τους κοινούς στόχους.

Ένα τρίτο σημαντικό στοιχείο είναι οι όποιες αλλαγές ανατρέπουν το βόλεμα, θίγουν συμφέροντα. Όμως, μέσα από το διάλογο επιτυγχάνονται δυο πράγματα. Πρώτα απ' όλα μια κοινή συμφωνία για τους στόχους, μέσα από τους οποίους μπορούν όλοι να βρεθούν σε βελτιωμένη θέση, αυτό το win – win όπως λέμε στα αγγλικά, το να κερδίσουν όλοι ουσιαστικά από μια αλλαγή, αλλά και δεύτερον, να υπάρξει και η απαραίτητη πρόνοια γι' αυτούς που θα βρεθούν σε δυσκολότερη θέση, ώστε λόγω των αλλαγών να μην περιθωριοποιηθούν. Να έρθει η πολιτεία, αν θέλετε, ευρύτερα οι κοινωνικές δυνάμεις, οι κοινωνικοί εταίροι, να συμβάλλουν, ώστε πραγματικά στις προσαρμογές αυτές, να μην έχουμε περιθωριοποίηση συμπολιτών μας.

Άρα, θα μπορούσε να πει κανείς, ότι η επιτυχία, ότι ο δρόμος για την ανταγωνιστικότητα, μπορεί και πρέπει να συνδυαστεί με την κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη. Εδώ το δημόσιο μπορεί να παίζει το ρόλο του στη διαμόρφωση κατευθύνσεων, αλλά και τελικά στην υποστήριξη των κατευθύνσεων, ώστε και ο ιδιωτικός τομέας να μπορεί να περάσει, με τις λιγότερες απώλειες και τις καλύτερες ευκαιρίες, με τις καλύτερες δυνατότητες, μέτρα και μεταρρυθμίσεις.

Αυτό σημαίνει, βεβαίως, ότι και η Ελλάδα πρέπει να επιλέξει την κατεύθυνση των πεδίων στα οποία θεωρούμε ότι έχουμε συγκριτικά πλεονεκτήματα, νέα και ποιοτικά πλεονεκτήματα, έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να δημιουργούν επιπλέον εισόδημα, καθαρές νέες θέσεις απασχόλησης, ώστε τα έσοδα για το κράτος και για τη δημόσια πολιτική να αυξηθούν ακριβώς από αυτή την ανάπτυξη, πόρους που θα πάνε στην παιδεία, στην υγεία, στην κοινωνική ασφάλιση,. Αυτοί οι πόροι να βγαίνουν αυξανόμενοι.

Δυστυχώς, σήμερα, αυτή η αντίληψη φοβάμαι ότι δεν κυριαρχεί. Υπάρχει ένα κλίμα - για να επαναλάβω αυτό που είπα και στην ομιλία στο forum του Economist- με το

οποίο έχουμε μπει σ' ένα κύκλο υστέρησης, αλλά και φοβικής αντιμετώπισης του μέλλοντος, όπως και του σήμερα.

Εδώ θέλω να θέσω μερικά ερωτήματα. Εάν εμείς, αν η κυβέρνηση είναι σε σωστό δρόμο, αν υπάρχει όραμα, πρόταση, σχέδιο, αν πάει η οικονομία μας καλύτερα, αν μπορεί να τοποθετήσει την οικονομία μας σε μια συγκριτικά υψηλή θέση στον παγκόσμιο καταμερισμό, στην ανταγωνιστικότητα, στο επίπεδο ζωής, αν προσφέρει συνθήκες αξιοπρεπούς ζωής για όλους.

Εγώ δεν θέλω να προκαλέσω απαισιοδοξία, γιατί από τη φύση μου είμαι αισιόδοξος, αλλά πιστεύω ακράδαντα ότι, η Κυβέρνηση είναι σε λάθος δρόμος. Είχα την τελευταία φορά που σας μίλησα, την τιμή να αναφερθώ στη διακυβέρνηση της χώρας, και βεβαίως, σε μια Κυβέρνηση που τότε είχε δημιουργήσει πολύ μεγάλες προσδοκίες στους Έλληνες πολίτες. Έλεγε ότι, θα οδηγούσε σε αναπτυξιακούς ρυθμούς 5%, θα βελτιώνει το επιχειρηματικό κλίμα, θα έφερνε ξένες επενδύσεις, θα μείωνε το κράτος, θα εφάρμοζε αξιοκρατία, θα καταπολεμούσε τη διαφθορά, και βεβαίως, θα εξοικονομούσε, καταπολεμώντας τη γραφειοκρατία, 10 δις ευρώ.

Με τους Ολυμπιακούς Αγώνες είχε μπροστά της νέες προοπτικές, και βεβαίως, και μια παρατεταμένη περίοδο χάριτος. Η νέα κυβέρνηση παρέλαβε μια χώρα με δυνατότητες, με προοπτικές, με κύρος, ανοιχτή στον κόσμο, όχι φοβισμένη, που δεν φοβόταν τις προκλήσεις μπροστά της.

Παρά τα προβλήματα η Ελλάδα έδειχνε, και ιδιαίτερα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, ότι θα μπορούσε να λάβει μια πολύ καλύτερη θέση και στον οικονομικό στίβο και στον πολιτικό στίβο. Υψηλή ανάπτυξη, βελτιωμένο επιχειρηματικό κλίμα, σημαντικές δημόσιες αλλά και ιδιωτικές επενδύσεις, απασχόληση που ανέβαινε αργά αλλά σταθερά, μερικές τουλάχιστον, μεγάλες και εντυπωσιακές υποδομές, και αύξηση της παραγωγικότητας.

Δεν υπάρχει, βεβαίως, αμφιβολία, ότι υστερούμε ακόμη σε πολλά, ιδίως σε κρίσιμους τομείς, όπως είναι η κρατική γραφειοκρατία, που επιβαρύνει όχι μόνο τον επιχειρηματία αλλά και τα καθημερινά ζητήματα των πολιτών. Δεν σημαίνει, επίσης ότι δεν έχουμε προβλήματα, όπως τη διευκόλυνση νέων επιχειρηματικών ιδεών, ή αν θέλετε και τη μείωση του δημόσιου χρέους, αλλά η κυβέρνηση αυτή είχε τη λαϊκή εντολή, είχε μια μεγάλη και ουσιαστική δυνατότητα, να διαμορφώσει μια ευρύτατη

συναίνεση, αν θέλετε, μια κοινωνική συμφωνία για βαθιές τομές στη χώρα μας, να κάνουμε ένα άλμα μπροστά.

Τομές στο κράτος, τομές για την ανταγωνιστικότητα, για την απασχόληση, για την παιδεία, για την αντιμετώπιση της διαφθοράς, για τα μεγάλα θέματα της εξωτερικής πολιτικής, να αξιοποιήσει ένα νέο δυναμισμό με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, να εμπεδώσει την έννοια της αξιοκρατίας, ιδιαίτερα στο δημόσιο τομέα, να συμβάλλει στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Φοβάμαι, και αυτή είναι η εντύπωση της πλειοψηφίας των πολιτών, ότι σπατάλησε και πολιτικό και οικονομικό κεφάλαιο, και δεν είναι τυχαίο ότι, σήμερα στις εφημερίδες διαβάζουμε, από τις έρευνες στη νεολαία, το αίσθημα της απογοήτευσης, αλλά και αναξιοπιστίας προς το πολιτικό σύστημα γενικότερα. Διότι όταν μια κυβέρνηση αποτυγχάνει, αυτό επηρεάζει όλα τα κόμματα, δεν επηρεάζει μόνο το κυβερνών κόμμα.

Θα μπορούσε βάσει της συναίνεσης να ήταν η ίδια η απογραφή, ώστε να έχουμε σωστά στοιχεία. Αντί να έχουμε σωστά στοιχεία, σήμερα ερίζουμε για το ποιο είναι το χρέος, ποιο είναι το έλλειμμα, και ποιος φταίει. Θα μπορούσαμε σοβαρά να δούμε ποιες είναι οι αδυναμίες, ποια είναι η αλήθεια. Δεν έγινε, όμως, αυτή η προσπάθεια, και δυστυχώς ακολουθήθηκε μια φόρμουλα πορτογαλική, και βλέπουμε και σήμερα στις εφημερίδες ποια είναι τα μέτρα μετά από την Κυβέρνηση Μπαρόζο, που αναγκάζεται να πάρει ο νέος Πρωθυπουργός, ο κ. Σόκρατες, μέσα από πολλά έτη οικονομικού σοκ που δημιούργησε μια τέτοια δυσφήμιση στην Πορτογαλία, της δικής της οικονομίας.

Θα μπορούσε βάση συναίνεσης να είναι ένα μετα-ολυμπιακό όραμα για την Ελλάδα. Κατάφερε η Ελλάδα να κάνει μια επίδειξη αυτοπεποίθησης. Τα κατάφερε χωρίς να είναι φοβική, εσωστρεφής, καχύποπτη απέναντι στον έξω κόσμο.

Θα μπορούσε βάση συναίνεσης να είναι η καταπολέμηση της διαφθοράς, αντί το κυνήγι μαγισσών στο ζήτημα της διαφθοράς, ταλαιπωρώντας τη χώρα με Εξεταστικές Επιτροπές που δεν τελειώνουν, που δεν κλείνουν, επειδή δεν βρίσκουν τα απαραίτητα στοιχεία, και που αφήνουν και σπιλώνουν προσωπικότητες και άτομα.

Θα μπορούσαμε και στον «βασικό μέτοχο» –δε θα μπω στην ουσία- να είχαμε μια ουσιαστική βάση συναίνεσης. Διότι το πρόβλημα της διαφθοράς, το πρόβλημα της διαφάνειας, είναι ευρύτερο πρόβλημα στη χώρα μας, ένα πρόβλημα που είναι και

βαθιά πολιτισμικό, και χρειάζεται η συνεργασία όλων των πολιτικών δυνάμεων για να διασφαλίσουμε όχι μόνο το πολιτικό σύστημα αλλά και τη Δημόσια Διοίκηση.

Θα έλεγα ακόμα να βοηθήσουμε και να βοηθηθούμε και από τον ιδιωτικό τομέα, ώστε να αναδειχθούν νέες πρακτικές, αλλά και μια νέα αντίληψη γύρω από το θέμα της διαφθοράς. Με τον «βασικό μέτοχο» λοιπόν, ένα πρώτο λάθος ήταν, ότι δεν υπήρξε προσπάθεια να διαμορφώσουμε μια συναίνεση παρά τις δικές μας προτάσεις που καταθέσαμε στη Βουλή.

Δεύτερον, επεκτάθηκε με πολλαπλασιαστικό τρόπο, με γεωμετρικό τρόπο, η γραφειοκρατία με το νόμο αυτόν.

Τρίτον, δεν ακούστηκαν οι δικές μας προειδοποιήσεις που κάναμε μέσα στη Βουλή. Συζητήσαμε στη Βουλή, και αναφερθήκαμε στα προβλήματα που θα έχει αυτός ο νόμος.

Τέταρτον, υπήρξαν οι χειρισμοί που θα έλεγα ότι είναι και ανεκδιήγητοι. Ήμουν σε μια δύσκολη, αμήχανη θέση, όταν ο κ. Μπαρόζο μου εξηγούσε εμένα, ότι δεν μπορεί να δεχθεί το επιχείρημα από την κυβέρνηση, ότι ο νόμος αυτός θα ευνοήσει ξένους επιχειρηματίες, ενώ θα χτυπήσει Έλληνες επιχειρηματίες. Και μου είπε ο κ. Μπαρόζο «μα εγώ είμαι Επίτροπος για όλους τους επιχειρηματίες, και σ' αυτούς συμπεριλαμβάνω και τους Έλληνες επιχειρηματίες».

Βεβαίως, δεν μπορούσα παρά να συμφωνήσω μαζί του. Ενώ η κυβέρνηση δημιούργησε όλη αυτή τη συζήτηση με την λέξη «διαπλοκή», η οποία είναι πολύ γκρίζα, δεν είναι σαφής η λέξη. Η λέξη «διαφθορά», η λέξη «διαφάνεια» είναι πολύ σαφείς λέξεις και σε διεθνές επίπεδο. Αν ρωτήσετε έναν ξένο τι σημαίνει διαπλοκή, μάλλον δεν θα καταλάβει τι εννοείτε, αν μεταφράσετε στην αγγλική ή σε άλλη γλώσσα αυτή την έννοια.

Επιτρέπει όμως τι –και εδώ νομίζω είναι ένα μεγάλο χτύπημα το οποίο έχει σχέση και με τον επιχειρηματικό κόσμο. Να θεωρούνται όλες οι πιθανές σχέσεις, ακόμα και ο διάλογος μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα ως ύποπτος, ως κάτι το καχύποπτο, κάτι το ένοχο.

Και σας ρωτώ: μπορούμε να προχωρήσουμε σε μεγάλες τομές, σε κοινωνικές συμφωνίες σ' αυτή τη χώρα χωρίς διάλογο, μεταξύ του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα; Δεν μπορούμε να διαμορφώσουμε τους σωστούς κανόνες ώστε να υπάρχει μια υγιής σχέση δημοσίου και ιδιωτικού τομέα; Όλη αυτή η συζήτηση ενοχοποίησε εσάς, ενοχοποίησε τον πολιτικό κόσμο, αδίκησε, θα έλεγα, σε μεγάλο βαθμό τη μεγάλη

πλειοψηφία και των επιχειρηματιών και του πολιτικού κόσμου, με αποτέλεσμα, βεβαίως, να υπάρχει ένα αίσθημα στην χώρα μας μεγάλης απογοήτευσης.

Δε χρειάζεται, βεβαίως, να μιλήσω περαιτέρω για τους χειρισμούς σ' αυτό το θέμα. Εμείς είμαστε έτοιμοι, σε διακομματική βάση και πάλι, να δούμε το θέμα της διαφάνειας, διότι για μας είναι βασική αξία. Πιστεύω ότι είναι βασική αξία και για τον επιχειρηματία, και ιδιαίτερα για την ξένη επένδυση που όταν έρχεται εδώ, πέρα μέσα σε μια γραφειοκρατία και σε ένα χάος, πολλές φορές γραφειοκρατικό αντιμετωπίζει το θέμα της διαφθοράς, το οποίο τον απωθεί, και δημιουργεί αντικίνητρα για επενδύσεις.

Συναίνεση, επίσης, θα μπορούσε να υπάρξει σε τομές στο κράτος, θα μπορούσε να ήταν μια βάση για τομές στο κράτος. Όμως, έχουμε δυστυχώς, -παρά τις προσπάθειες που κάναμε εμείς, και κάναμε σημαντικά βήματα με τον ΑΣΕΠ, με την αξιοκρατία, δεν λέω ότι τα λύσαμε όλα τα προβλήματα- έχουμε την διόγκωση του κράτους, έχουμε την αναξιοκρατία, την αδιαφάνεια, την διαφθορά που καλλιεργεί η πελατειακή λογική.

Ξέρετε, μία από τις πιο δύσκολες στιγμές τις δικές μου, και είμαι σίγουρος πολλών Βουλευτών, είναι όταν παλαιότερα ερχόταν ένας νέος, μάλιστα συνήθως έρχονταν με τους γονείς τους, και κρύβονταν λίγο οι νέοι, κάθονταν πίσω απ' τους γονείς, και λέγανε οι γονείς «το παιδί μου θέλει δουλειά, βρείτε του μια δουλειά στο Δημόσιο». Βεβαίως, εκείνη τη στιγμή δεν έλεγε απλώς «θέλει δουλειά», έλεγε ότι «ξέρετε, κι εγώ θα σας ψηφίσω εάν δώσετε δουλειά στο παιδί μου».

Σκεφτείτε τι σημαίνει αυτό. Σημαίνει ότι, ένας πολιτικός με χρήματα του ελληνικού λαού μπορεί να εξαγοράσει τη συνείδηση ενός νέου ανθρώπου. Εάν αυτό δεν είναι διαφθορά, πείτε μου τι είναι διαφθορά. Αυτή την αντίληψη, αν δεν την χτυπήσουμε, θα καλλιεργούμε συνεχώς στη νέα γενιά μια αντίληψη αναξιοκρατίας και διαφθοράς, γιατί όλα έχουν σχέση με τις διασυνδέσεις και όχι με την αξία.

Είναι, λοιπόν, πολύ ατυχές το γεγονός, ότι μια κυβέρνηση η οποία ήρθε με σημαία την αξιοκρατία, παρήγαγε με τον χειρότερο δυνατό τρόπο παραπλήσιους μηχανισμούς του κράτους, για να μπορεί να βάλει «τα δικά της παιδιά».

Βάση συναίνεσης, θα ήταν να γίνουν και σοβαρές φορολογικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να βασιστούν σε μια νέα σχέση εμπιστοσύνης με τον πολίτη. Όπου πράγματι ο φορολογικός μηχανισμός δεν θα ήταν η απειλή η καθημερινή, που πολλές φορές πηγαίνει και προς μια συναλλαγή πολύ αρνητική. Την έχουμε

συζητήσει με πολλούς από εσάς και κατ' ιδίαν, τις εμπειρίες σας, αλλά θα ήταν πάνω στη βάση της εμπιστοσύνης, που θα έπρεπε να υπάρχει μεταξύ κράτους και πολίτη.

Δυστυχώς, και αυτό δεν έγινε. Αντιθέτως, υπήρξε η διάλυση των εισπρακτικών μηχανισμών σε βάση κομματικών κριτηρίων, που μπορεί να ανακούφισε προσωρινά κάποιους επιχειρηματίες και βεβαίως η ΣΔΟΕ ξέρω, δεν είναι ο πιο δημοφιλής φορέας του Δημοσίου, αλλά η έλλειψη των εσόδων, η υστέρηση των εσόδων, έχει δημιουργήσει το πρόβλημα στην κυβέρνηση ώστε σε λίγο η ΣΔΟΕ θα επιτεθεί επί δικαίων και αδίκων. Και ουσιαστικά ο σωστός επιχειρηματίας θα είναι αυτός που θα πληρώσει.

Δυστυχώς, οι αιτίες πιστεύω που βρισκόμαστε σε μια τέτοια πολιτική κατάσταση σήμερα, είναι ότι, δεν κατάφερε ο σημερινός πρωθυπουργός, ο κ. Καραμανλής, να αλλάξει τον ίδιο του τον φορέα. Διότι μη νομίζετε ότι εμείς, τα κόμματα, είμαστε ανεπηρέαστοι ή μπορούμε να είμαστε σε έναν γυάλινο κόσμο που δεν επηρεάζεται από τις διεθνείς αλλαγές. Όπως και εσείς, οι επιχειρήσεις οι δικές σας, έτσι και εμείς, τα κόμματα, είμαστε αναγκασμένοι να προσαρμοστούμε, να αλλάξουμε για να μπορούμε να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις των καιρών.

Και αυτό με φέρνει να πω δυο λόγια για το κομματικό μας σύστημα. Πιστεύω ότι, είναι καιρός να γίνουν τομές μεγάλες στα κόμματα, στον τρόπο που λειτουργούν, και στον τρόπο που σχεδιάζουν, και έχουν σχέση με την ίδια την κοινωνία. Εγώ θεωρώ, ότι εμείς, ως ΠΑΣΟΚ, έχουμε ένα πλεονέκτημα, ότι στην ιστορία μας είναι μέσα μας η ίδια η προδιάθεση, αν θέλετε, στο DNA μας, η έννοια των αλλαγών.

Είμαστε ένα κόμμα που συνεχώς άλλαζε και αλλάζει, παρά το ότι έχουμε μείνει πολλά χρόνια, κατά καιρούς, στην κυβέρνηση. Έτσι σήμερα, και εμείς είμαστε σε μια ανασυγκρότηση, - το παραλληλίζω χωρίς να είμαστε το ίδιο - όπως και μια επιχείρηση θα έπρεπε να κάνει μπροστά σε μια νέα αλλαγή.

Οι αρχές και οι αξίες τις οποίες μεταφέρουμε στο ίδιο μας το Κίνημα, είναι αρχές όπως η διαφάνεια, η συμμετοχή των μελών και των πολιτών, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, το σπάσιμο των γραφειοκρατικών λειτουργιών, η εκπαίδευση των στελεχών και των μελών μας, η συστηματική εκπαίδευση ως μέρος της ζωής της πολιτικής, η έρευνα και η καινοτομία, και στο πρόγραμμά μας αλλά και στις δομές και στη λειτουργία μας. Ο λόγος στον πολίτη, ώστε να υπάρχει κοινωνική λογοδοσία, λογοδοσία ουσιαστική και έλεγχος από την κοινωνία. Η προσφορά έγκυρων και αποτελεσματικών πολιτικών υπηρεσιών, η ανάδειξη του ταλέντου και των

ικανοτήτων μέσα από την αξιοκρατία, η μεταλαμπάδευση της εμπειρίας, και έχουμε μεγάλη εμπειρία και στελεχιακό δυναμικό σε νεότερες γενιές.

Αυτές μπορεί να ακούγονται ως κοινότυπες έννοιες. Είναι, όμως, επαναστατικές αλλαγές για το κομματικό μας σύστημα, είναι μια διαφορετική πολιτισμική αντίληψη, ένα άλλο πρότυπο εξουσίας, που θα χαρακτηρίσει και τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας όταν αναλάβουμε.

Είναι, αν θέλετε, το ΠΑΣΟΚ, που πρέπει να γίνει ο σκελετός της διαμόρφωσης ενός συστήματος μόνιμης διαβούλευσης με την ελληνική κοινωνία.

Φοβάμαι ότι, δυστυχώς, η σημερινή διαχείριση της οικονομίας έχει υποθηκεύσει πολλές δυνατότητες. Δυνατότητες να γίνουν τομές και μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται. Διότι δεν νομίζω να πιστεύει κανείς ανάμεσά σας, ότι θα γίνουν ευκολότερα οι μεταρρυθμίσεις και οι διαρθρωτικές αλλαγές σήμερα, απ' ότι θα μπορούσαν να είχαν γίνει πριν από ένα χρόνο.

Μπορεί να πιστεύει κανείς, ότι με χαμηλότερη ανάπτυξη, με την επιβράδυνση της κατανάλωσης, με μείωση των επενδύσεων και της βιομηχανικής παραγωγής, με χαμηλότερα εισοδήματα για μισθωτούς και συνταξιούχους, υψηλότερη ανεργία, ότι είναι πιο εύκολο να πείσουμε την ελληνική κοινωνία να αποδεχθεί το ρίσκο μιας μεταρρύθμισης;

Πώς θα χτιστεί μια κοινωνική συναίνεση, χωρίς την οποία -αντί πετυχημένες μεταρρυθμίσεις- θα βρούμε μπροστά μας κοινωνικές ενστάσεις, ανασφάλεια, ακόμα και συγκρούσεις;

Πώς θα χτιστεί η απαραίτητη συναίνεση και με άλλες πολιτικές δυνάμεις από μια Κυβέρνηση που από την πρώτη στιγμή απ' όταν ανέλαβε είχε στόχο να δυσφημίσει, και ασχολιόταν πολύ περισσότερο μ' αυτό, να δυσφημίσει το παρελθόν, παρά να κοιτάξει προς το μέλλον;

Γι' αυτό και ακούμε ξανά και ξανά για μεταρρυθμίσεις, για ρήξεις, για εξαγγελίες, αλλά 14-15 μήνες ακούγονται αυτά, πια, ως επανάληψη προεκλογικών λόγων. Και δυστυχώς, είναι πολύ δύσκολο -και είμαι σίγουρος ότι και απόψε θα τα ακούσετε από τον κ. πρωθυπουργό- να επιτευχθεί κάτι σοβαρό σε μεταρρυθμίσεις, σε ένα

περιβάλλον γενικευμένης ανασφάλειας και αβεβαιότητας, και για τους εργαζόμενους και για τις επιχειρήσεις.

Θέλω να πω δυο λόγια για το που ήμασταν και πού θέλουμε να πάμε. Εμείς διαχειριστήκαμε την ελληνική κοινωνία σε πολύ σημαντικές και κρίσιμες στιγμές της ιστορίας της. Είχαμε το δίλημμα ή να περιθωριοποιηθούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή να ενταχθούμε στον σκληρό πυρήνα. Και μπήκαμε στην ΟΝΕ.

Είχαμε το ερώτημα, εάν θα εξακολουθούσαμε να έχουμε ανεπαρκείς υποδομές ή να αποκτήσουμε σημαντικά μεταφορικά μέσα, δίκτυα επικοινωνιών, υποδομές υγείας και εκπαίδευση ευρωπαϊκού επιπέδου.

Είχαμε το δίλημμα αν όλοι θα έχουν ένα μέρος από την υψηλή ανάπτυξη ή αν θα κλείνει σταδιακά και η ψαλίδα του πραγματικού εισοδήματος και με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Και αν, βεβαίως, τελικά, και η περιφέρεια θα μπορέσει να συμμετάσχει σ' αυτή την εξέλιξη.

Χειριστήκαμε, νομίζω, με επιτυχία πολλά απ' αυτά τα ζητήματα, παρά τα επιμέρους λάθη και υστερήσεις. Αντιλαμβανόμαστε, όμως, σήμερα, ότι έχουμε ανάγκη σημαντικότερων τομών και αλλαγών. Η Ελλάδα, και αξίζει και πρέπει να πάει μπροστά.

Και θέλω να αναφερθώ σε βασικά προαπαιτούμενα, ώστε αυτές οι αλλαγές που έχουμε μπροστά μας, και αυτά τα προαπαιτούμενα, αν θέλετε, να γίνουν αντικείμενο ευρύτατης συζήτησης, μελέτης, και, θα έλεγα, και διαμόρφωσης της συναίνεσης.

Ένα πρώτο βασικό στοιχείο για να πάει η Ελλάδα μπροστά είναι η εικόνα της χώρας μας. Ξέρετε πολύ καλά πόσο οι ξένες επενδύσεις, οι πιστοληπτικοί διεθνείς οργανισμοί, δίνουν μεγάλη σημασία στην εικόνα της χώρας μας, αλλά και επηρεάζονται και από την εικόνα της χώρας μας.

Ακόμα και ένας καταναλωτής στη Γερμανία, στη Γαλλία ή αλλού, όταν θα πάει να αγοράσει ένα λάδι ελληνικό ή ισπανικό, θα επηρεαστεί ψυχολογικά από την εικόνα της χώρας μας. Θα επηρεαστεί, αν θα πάει στην Ελλάδα ή στην Τουρκία για διακοπές, πόσο μάλλον αν είναι κάποιος να έρθει να επενδύσει σοβαρά σ' αυτή τη χώρα.

Και δυστυχώς, έχουμε δεχτεί τον τελευταίο χρόνο βαρύτατο πλήγμα στην αξιοπιστία μας και στην εικόνα μας διεθνώς. Αυτό το διαπιστώνω εγώ από τα ταξίδια που κάνω. Είμαι σίγουρος, ότι το διαπιστώνετε και εσείς, δυστυχώς, ότι υπάρχει ένα μίγμα απορίας, αλλά και ειρωνείας και απαξίωσης που δεν υπήρχε πριν για τη χώρα μας.

Η θέση μας στα Βαλκάνια. Βλέπω ότι γίνεται προσπάθεια από την κυβέρνηση να πάρουμε το ρόλο -μάλιστα στο πρόσφατο ταξίδι του κ. Καραμανλή- της πρωτοπορίας στα Βαλκάνια. Πρώτα απ' όλα θεωρώ, ότι είναι μια υποτιμητική εξέλιξη, ότι πρέπει να πάμε στις Ηνωμένες Πολιτείες για να ζητήσουμε αυτό το ρόλο.

Δεύτερον, αυτό το ρόλο τον διεκδικήσαμε και τον καταφέραμε με τις δικές μας δυνάμεις. Δεν θα μας τον δώσει κανένας. Η πολιτική πρωτοπορία της Ελλάδας ήταν γεγονός στο χώρο των Βαλκανίων. Και σ' αυτό πολλοί επιχειρηματίες ξέρουν, ότι συνέβαλε και βοήθησε και τον επιχειρηματικό κόσμο στις δικές τους δουλειές, στην ευρύτερη περιοχή.

Επίσης, ατολμία στο Κυπριακό, ατολμία στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Δεν είναι αυτόματος πιλότος. Εδώ θέλουμε αποφάσεις, και πιστεύω ότι, είχαμε δύο μεγάλες ευκαιρίες, και στο Κυπριακό και στα ελληνοτουρκικά, που θα μπορούσαμε, πιθανώς, να έχουμε κλείσει χρονίζοντα προβλήματα ή τουλάχιστον, να είχαμε πολύ καλύτερα αποτελέσματα.

Αυτό έχει μεγάλη σημασία όχι μόνο για την εικόνα μας, αλλά για το αίσθημα ασφάλειας για τον ξένο, αλλά και Έλληνα επενδυτή. Σκεφτείτε την αγορά που λέγεται Τουρκία, σκεφτείτε τις δυνατότητες που ανοίγονται, και σκεφτείτε τον φόβο που εγώ αισθάνθηκα, και ως υπουργός Εξωτερικών, πολλές φορές μιλώντας με επιχειρηματίες, οι οποίοι λέγανε, μα είμαστε σίγουροι, «μα έχουμε κλείσει τα προβλήματά μας, μα μπορούμε να επενδύσουμε;»

Αυτό το ερωτηματικό, παρ' ότι έχει σαφώς βελτιωθεί η σχέση μας με τη γείτονα χώρα, υπάρχει ακόμα σε πολλούς επιχειρηματίες. Θα έπρεπε εμείς επίσης να είμαστε το λίκνο της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, να είμαστε πιο ουσιαστικοί σ' αυτή την πορεία τους, να βοηθήσουμε την Τουρκία να αλλάξει, αλλά και να είμαστε κι εμείς προστάρηδες στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο θέμα το δικό τους.

Σκεφτείτε μεθαύριο -ελπίζω όχι- η Γαλλία να ψηφίσει όχι στο Σύνταγμα. Πολλοί θα το συνδυάσουν με την Τουρκία, παρ' ότι δεν είναι σωστό, με την ένταξη της

Τουρκίας, και θα υπάρξει μια μεγάλη απογοήτευση στην Τουρκία για την Ευρωπαϊκή της πορεία. Θα έχουμε χάσει έναν σημαντικό μοχλό της δικής μας εξωτερικής πολιτικής, σε ότι αφορά την Τουρκία και το δικό της δρόμο.

Θα έπρεπε, όμως, εμείς να ήμασταν μπροστάρηδες, ώστε έστω και με μια αρνητική από τις άλλες χώρες στάση, εμείς να θεωρηθούμε ακόμα και στην Τουρκία, βασικός μοχλός για τη δική τους πορεία και το δικό τους μέλλον.

Και βεβαίως Μέση Ανατολή. Ανοίγονται νέες αγορές, δεν βλέπω κινητικότητα -και έχω επισκεφτεί τακτικά και μετά τις εκλογές τη Μέση Ανατολή- δεν βλέπω παρουσία ελληνική από την πλευρά της Κυβέρνησης.

Τέλος, όπως κάθε επιχείρηση μπορεί να έχει το προϊόν που είναι σημαιοφόρος της επιχείρησης, ο δικός μας σημαιοφόρος του στόλου μας ήταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004. Και οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 δεν ήταν απλώς ένα γεγονός. Δημιούργησαν έναν πυρήνα ικανών στελεχών με αντίληψη, με οργανωτικές ικανότητες από τον κατασκευαστικό τομέα μέχρι τις υπηρεσίες, από τον τουρισμό μέχρι τις συγκοινωνίες και την ασφάλεια, που θα έπρεπε να τον έχουμε εμείς για να μπολιάσει τις αλλαγές που πρέπει να κάνουμε στους υπόλοιπους τομείς της χώρας μας.

Αντίθετα δημιουργήσαμε ένα σύμπλεγμα ενοχής απέναντι στην εκτέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων κι αφήσαμε αυτό το πλοίο, που θα ήταν σημαιοφόρος, σε κάποιο νησί μακριά. Το αφήσαμε να αράξει εκεί και εμείς προχωράμε σε μια Οδύσσεια χωρίς κατεύθυνση.

Δεύτερο προαπαιτούμενο είναι η εμπιστοσύνη στην οικονομία. Αυτό που θα λέγαμε κλίμα στο εσωτερικό. Εδώ δεν χρειάζεται να πω πολλά σ' αυτή την αίθουσα. Οι δείκτες οι σχετικοί, η κάμψη των επιχειρηματικών επενδύσεων, οι πτωχεύσεις επιχειρήσεων, η δυσμενής σχέση προσλήψεων-απολύσεων, η αγοραστική επιφυλακτικότητα των νοικοκυριών είναι δείγματα ενός αρνητικού κλίματος.

Ζει και ο πολίτης, η ελληνική οικογένεια, ο χαμηλόμισθος, ο συνταξιούχος, πολύ δύσκολες στιγμές και βεβαίως χωρίς μεγάλες προσδοκίες.

Τρίτο προαπαιτούμενο, βεβαίως, είναι η προοπτική για το μέλλον της χώρας μας, η αίσθηση που πρέπει να έχει ο επιχειρηματίας, ο έμπορος, ο πολίτης ότι παρά τις σημερινές δυσκολίες, υπάρχει ένα συνολικό σχέδιο, υπάρχει κατεύθυνση, υπάρχει διέξοδος, υπάρχει το που πάμε.

Δυστυχώς, δεν φαίνεται από όσα διαβάζω και όσα βλέπουμε, ότι υπάρχει πραγματικά σχέδιο. Αποσπασματικές ενέργειες, ενέργειες που πολλές φορές πάνε να καλύψουν προβλήματα ή λάθη. Έχει μια ικανότητα αυτή η Κυβέρνηση να πετάει τη μπάλα σε άλλο γήπεδο κατά καιρούς, αλλά δεν ξέρει ποια είναι η στρατηγική της.

Θέλω εδώ να πω δυο λόγια για το τι σημαίνει ένα κυβερνητικό πρόγραμμα, διότι πολλές φορές και βεβαίως με ιδιαίτερη χαρά ακούω ότι όλοι αναρωτιούνται ποιο είναι το πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ. Βέβαια ενάμιση χρόνο μετά τις εκλογές δεν είναι η στιγμή να μπει κανείς σε μια αναλυτική προσπάθεια. Αλλά επιτρέψτε μου να πω δυο λόγια γι' αυτό το θέμα, γιατί νομίζω ότι είναι σημαντικό και για το πολιτικό μας σύστημα.

Έχω δουλέψει προσωπικά κοντά σε δύο Πρωθυπουργούς. Έχω διαχειριστεί και διοικήσει τρία διαφορετικά Υπουργεία. Είχα την τύχη να βρίσκομαι σε προεδρίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών φορέων, να παρακολουθήσω και να αξιολογήσω και πολλές χώρες και τις εξελίξεις σ' αυτές.

Επιτρέψτε μου να πω ότι ένα σοβαρό κυβερνητικό πρόγραμμα έχει τα εξής συστατικά. Πρώτα απ' όλα να είναι σαφείς οι αρχές πάνω στις οποίες θα διαμορφωθεί. Δεύτερον, να υπάρξει σοβαρή δουλειά και όχι πρόχειρη. Τρίτον, να υπάρχουν μελέτες και αντικειμενικές εκτιμήσεις γύρω απ' τις εξελίξεις. Τέταρτον, να υπάρχει ευρύτατη συναίνεση και διάλογος, γιατί δεν είναι απλώς να υπάρχει μια τεχνοκρατική μελέτη, αλλά να υπάρχουν και οι κοινωνικές συμφωνίες για να μπορεί να υλοποιηθεί. Πέμπτον, συνοχή στην ίδια την παράταξη που θα αναλάβει την κυβέρνηση για τις στοχεύσεις και τις αξίες αυτές. Έκτον, ικανότητα ανθρώπων, εντιμότητα, μέχρι και εμπειρία, μεράκι, μέχρι και τεχνοκρατική γνώση.

Ξέρετε, η αντιπολίτευση έχει πολλά μειονεκτήματα θα μπορούσε να πει κανείς, έχει όμως και ένα πλεονέκτημα. Είναι χρόνος σκέψης, χρόνος προετοιμασίας, είναι χρόνος σοβαρής δουλειάς.

Επιτρέψτε μου να πω ότι εγώ δεν θα κάνω το λάθος να κάνω μια εύκολη, επιφανειακή όμως, αντιπολίτευση στην κυβέρνηση, που δεν θα συμβάλει σε μια σοβαρή προετοιμασία της δικιάς μας κυβέρνησης μόλις αναλάβουμε. Θέλω εμείς να είμαστε έτοιμοι την επόμενη μέρα που θα αναλάβουμε την κυβέρνηση -και πιστεύω θα είναι μετά τις επόμενες εκλογές- να κάνουμε άμεσες τομές σ' αυτή τη χώρα, να μην περιμένουμε ψάχνοντας. Και οι άμεσες τομές αυτές θα έχουν, διότι θα έχουμε προετοιμάσει το έδαφος, την ευρύτατη κοινωνική συναίνεση στη χώρα μας.

Θα κλείσω μιλώντας για δυο-τρία σημαντικά θέματα που πιστεύω ότι πρέπει να αντιμετωπίσουμε σήμερα.

Δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Το μοντέλο ανάπτυξης στηρίχθηκε, καλώς ή κακώς, τα τελευταία έτη σε μια κατανάλωση, στο κλείσιμο της ψαλίδας με τις ευρωπαϊκές χώρες. Στηρίχθηκε σε μια σημαντική αναπτυξιακή προσπάθεια με τις υποδομές, αλλά τώρα πρέπει να δώσουμε βάρος σε ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης με έμφαση στην ποιότητα, καινοτομία, γνώση, ανθρώπινο κεφάλαιο, εξωστρέφεια, ανταγωνιστικότητα.

Θα πρέπει να αξιοποιήσουμε το ανθρώπινο δυναμικό μας σε ξένα και σε ελληνικά Πανεπιστήμια. Θα πρέπει να επενδύσουμε στην καινοτομία. Θα πρέπει να έχουμε μοντέλο ανάπτυξης που να μπορεί να ανταγωνιστεί σε διεθνές επίπεδο.

Έχουμε μια περιορισμένη παραγωγική βάση, με σχετικά περιορισμένες θέσεις μισθωτής εργασίας, απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα. Και αυτή περνά μια πολύ σημαντική και δύσκολη περίοδο αναδιάρθρωσης, με παραδοσιακά προϊόντα σε κλάδους και έντασης εργασίας, όπως είναι η κλωστοϋφαντουργία, να υποχωρούν. Και αυτό δημιουργεί πολλά προβλήματα, ιδιαίτερα σε περιοχές όπως στη βόρεια Ελλάδα.

Δεν είναι μόνο οι πιέσεις των κινέζικων προϊόντων. Αναμένεται να ενταθεί η είσοδος μεγάλων παικτών ενώ 8 στις 10 επιχειρήσεις μας εδώ στην Ελλάδα είναι προσωπικές εταιρείες. Και αυτό θα επιδεινώσει ακόμα περισσότερο τη θέση των μικρών. Η απομάκρυνση των θέσεων χαμηλής ειδίκευσης είναι γεγονός, καθώς κλείνει ο κύκλος της μεταπολίτευσης και στην οικονομία, όπου η διεθνής εξειδίκευση η δικιά μας ήταν σε δραστηριότητες έντασης εργασίας και ουσιαστικά μέτριας ειδίκευσης.

Τι χρειάζεται σήμερα. Έχουμε στρατηγικά πλεονεκτήματα σε διάφορους τομείς, όπως είναι ο τουρισμός, η ναυτιλία. Μπορούν να γίνουν σημαιοφόροι και αυτοί αλλαγών, αλλά χρειάζεται και αυτοί να ενταχθούν σε μία πορεία καινοτομιών και αλλαγών και νέων κατευθύνσεων.

Πρέπει να συνδυαστεί η αναδιάρθρωση του τουρισμού π.χ. με νέους τομείς που θα αναπτύξουμε. Ποιοι είναι αυτοί οι νέοι τομείς. Θα αναφερθώ σε δυο-τρεις, χωρίς να είναι αποκλειστικοί. Είναι και αυτό ένα αντικείμενο σοβαρής συζήτησης που πρέπει να κάνουμε.

Πρώτα απ' όλα θα πρέπει να είναι οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες. Οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες όπου η εκπαίδευση θα είναι ένα ποιοτικό στοιχείο σε όλα τα επίπεδα. Δεν

είναι απλώς να φτιάξουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα, αλλά η έννοια της εκπαίδευσης, της γνώσης, αλλά και της έρευνας και της καινοτομίας, να ενταχθεί στην παραγωγική διαδικασία, στο δημόσιο τομέα επίσης, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, στις καθημερινές μας δράσεις και λειτουργίες.

Είναι πολύ σημαντικό και να μπορούμε να προσαρμοζόμαστε και να ανεβάσουμε την ποιότητα. Αλλά αυτό σημαίνει ότι πρέπει να κάνουμε βασικές τομές στο εκπαιδευτικό σύστημα. Δεν θα μπω σε λεπτομέρειες, γιατί είχα την ευκαιρία και πέρσι να μιλήσω στη Συνέλευσή σας για το εκπαιδευτικό σύστημα. Θέλω όμως να πω κάτι.

Είναι κρίμα ότι σ' αυτό τον τομέα που τότε είχα προσφέρει συναίνεση - συμμετέχουμε εμείς σαν ΠΑΣΟΚ στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας- ότι δεν έχει προχωρήσει η κυβέρνηση σε ουσιαστικές τομές. 14-15 μήνες συζητά ακόμα την αξιολόγηση. Θέλω να πω όμως κάτι. Χρειάζεται να αποκρατικοποιήσουμε. Ίσως να ακούγεται περίεργο αυτό από εμένα. Εγώ είμαι υπέρ του δημόσιου τομέα στην παιδεία, να υπάρχει δημόσιος τομέας, αλλά να αποκρατικοποιηθεί, να απογαλακτιστεί από την τεράστια κρατική γραφειοκρατία.

Είμαι υπέρ της αξιολόγησης, αλλά για σκεφτείτε, να σας δώσω ένα παράδειγμα τι λείπει και τι πρόβλημα θα αντιμετωπίσει η αξιολόγηση. Σκεφτείτε ότι έχετε μια επιχείρηση, είσαστε επιχειρηματίες, αλλά σ' αυτή την επιχείρηση, τον προϋπολογισμό σας τον καθορίζει το κράτος. Το πως θα προάγετε τους εργαζόμενους ή τα στελέχη σας, το καθορίζει ένας ασφυκτικός νόμος που βασίζεται σε νόμο της Βουλής, σε διαπραγματεύσεις στη βουλή. Καμία σχέση με την εσωτερική λειτουργία της δικιάς σας επιχείρησης. Οι κωδικοί για το που μπορείτε να επενδύσετε, καθορίζονται κεντρικά απ' το κράτος. Το πόσους εργαζόμενους θα πάρετε εσείς, καθορίζεται επίσης απ' το κράτος. Το ποιο προϊόν εσείς θα βγάλετε, καθορίζεται επίσης απ' το κράτος. Και έρχεται μετά το κράτος και λέει, εγώ θα σε αξιολογήσω. Και σε αξιολογεί.

Ποιος θα πάρει αποφάσεις για αλλαγές; Εάν δεν απελευθερώσουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα απ' τον ασφυκτικό κλοιό ενός συγκεντρωτικού κρατικού μηχανισμού, δεν θα έχουμε εκπαιδευτικό σύστημα ανταγωνιστικό στη σημερινή εποχή. Ένα σύστημα που επιτρέπει πολύ ελεύθερη επιλογή και διεπιστημονικές επιλογές για τον φοιτητή, που προωθεί τον ανταγωνισμό μεταξύ των Πανεπιστημίων και των δημοσίων και μεθαύριο των μη κρατικών. Και δεν καταλαβαίνω γιατί δεν προχωρά και η κυβέρνηση στη διευθέτηση αυτού του ζητήματος της δυνατότητας να υπάρξουν μη κρατικά Πανεπιστήμια και τα ΑΤΕΙ.

Και τρίτον, βεβαίως, να διασφαλίσει το δημόσιο την ισότητα ευκαιριών, πράγματι βοηθώντας τις ασθενέστερες τάξεις να έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η λογική αυτή θα συνέβαλε ουσιαστικά ώστε ο ιδιωτικός τομέας να μπορεί να έχει πολύ στενή συνεργασία με το Πανεπιστήμιο, με τα Τεχνολογικά Ιδρύματα, με την έρευνα, με την εκπαίδευση των στελεχών, με την περιφερειακή ανάπτυξη. Είναι θέματα τα οποία πρέπει να γίνουν. Είναι απολύτως απαραίτητες αυτές οι τομές.

Ένας δεύτερος σημαντικός τομέας που θα μπορούσε να είναι και ένας τομέας ανταγωνιστικός για την Ελλάδα, είναι ο τομέας της υγείας. Σύγχρονες υπηρεσίες. Έχουμε πια σημαντικές υποδομές, και θα δούμε ότι στην Ευρώπη όπου οι κοινωνίες γερνάνε και όχι μόνο, θα έχουμε πολύ μεγαλύτερη ζήτηση για υπηρεσίες πρόνοιας και υγείας.

Αυτές, αν συνδυαστούν με το περιβάλλον, με την ποιότητα ζωής, με την ποιότητα των αγροτικών μας προϊόντων, που και εκεί πρέπει να γίνουν σημαντικές τομές λόγω της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, με τους προβληματισμούς για τη δημόσια υγεία, θα μπορέσει η Ελλάδα όπως και στην παιδεία, να γίνει διεθνής πόλος υπηρεσιών υγείας αιχμής.

Βεβαίως, και εδώ θα πρέπει να διασφαλιστεί μια σωστή σχέση δημόσιου και ιδιωτικού, με γνώμονα την εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης για όλους στη δημόσια υγεία.

Ένας τρίτος τομέας είναι να λειτουργήσει η χώρα μας ως εμπορικό και χρηματοπιστωτικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Μπορούμε να το κάνουμε συνδυάζοντας σύγχρονες υποδομές με μια δυναμική απελευθερωμένη αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Παράλληλα, το πιστωτικό μας σύστημα θα πρέπει να φύγει από μια παλιά λογική, να επενδύει όλο και περισσότερο σε ευκαιρίες, να πάρει ρίσκα, να επενδύσει σε σωστά επιχειρηματικά σχέδια, χωρίς να ζητά μόνο εγγυήσεις απ' τις επιχειρήσεις.

Τέλος, σε νέες τεχνολογίες πρέπει να γίνουμε και γιατί να μη γίνουμε εμείς, η αιχμή του δόρατος τουλάχιστον στην περιοχή, αν όχι και σε παγκόσμιο επίπεδο. Πιστεύω ότι έχουμε ένα ανθρώπινο δυναμικό ελληνισμού εντός και της διασποράς, που σε

θέματα τηλεπικοινωνιών αλλά και βιοτεχνολογίας θα μπορούσαμε να είμαστε πρωτοπόροι.

Να βάλουμε ένα στόχο να είμαστε το 2020 στις δέκα πρώτες χώρες παγκόσμια, στην υιοθέτηση αυτών των τεχνολογιών σε όλη την οικονομία και την κοινωνία μας. Να γίνει η καινοτομία το νέο σύνθημα και να οργανώσουμε τις πολιτικές που απαιτούνται. Μπορούμε να το κάνουμε. Αρκεί να βασιστούμε στους εξαιρετικούς ερευνητές που έχουμε στα Πανεπιστήμια και τις επιχειρήσεις και να δώσουμε και ως κράτος το παράδειγμα, να αξιοποιήσουμε τη συμβατότητα των αλλαγών που συντελούνται παγκόσμια σε όλους τους τομείς με τα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι πέρα από τις τομές αυτές η αχίλλειος πτέρνα στη δική μας οικονομική ανάπτυξη, αλλά θα έλεγα και στο πολιτικό σύστημα είναι ακόμη μια βαθιά πολιτική αντίληψη ενός κρατισμού. Κρατισμός στην πολιτική, στην οικονομία, στην παιδεία, στις κοινωνικές υπηρεσίες, στην επιχειρηματικότητα κ.ο.κ.

Θα μου πείτε, «καλά, εσύ ως σοσιαλιστής πως τα λες αυτά;». Θα σας απαντήσω ότι δεν θέλω ένα αναξιόπιστο κράτος. Θέλω ένα αξιόπιστο και σύγχρονο κράτος, ως σοσιαλιστής.

Εγώ δεν μπορώ να ταυτιστώ μ' ένα κράτος που βρίθει από διαφθορά, δεν μπορώ να ταυτιστώ μ' ένα κράτος συγκεντρωτικό που δεν απελευθερώνει δυνάμεις, δεν μπορώ να ταυτιστώ μ' ένα κράτος με πολυνομία, πολλές εγκυκλίους, υπηρεσίες που αλληλοσυγκρούονται, ένα κράτος με πολλά επίπεδα αποφάσεων από το κέντρο μέχρι και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, που πολλές φορές δεν επιτρέπουν τον πολίτη, όπως και τον επιχειρηματία, να βρει το δίκιο του, να παίρνει αποφάσεις. Ένα κράτος αντιπαραγωγικό, ένα κράτος που στηρίζει πολλές φορές συντεχνιακές αντιλήψεις, κλειστά επαγγέλματα, ένα κράτος που η κοινωνική πρόνοια έχει ταυτιστεί δεκαετίες, θα έλεγα από την αρχή του ελληνικού κράτους, με μια θέση στο δημόσιο και όχι με σωστές και σοβαρές υπηρεσίες παιδείας, υγείας, πρόνοιας.

Αν και έχουν γίνει τεράστια βήματα τα τελευταία 20 χρόνια σε αυτούς τους τομείς, δυστυχώς υπάρχει ακόμη αυτή η αντίληψη.

Θέλω, επίσης, να πω ότι μια τέτοια αλλαγή στο κράτος σημαίνει και μια νέα σχέση κράτους και ιδιωτικού τομέα που θα προωθεί αρχές, αξίες, μια υγιή σχέση. Και σε αυτό θέλω να πω ένα μπράβο πάλι στον Πρόεδρό σας τον κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλο

για τη Χάρτα των Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των επιχειρήσεων, διότι ουσιαστικά αναδεικνύετε κι εσείς αυτές τις βασικές αρχές πάνω στις οποίες κι εμείς μπορούμε να συνεργαστούμε και να διαμορφώσουμε μια ευρύτερη κοινωνική συμφωνία για τις τομές που πρέπει να γίνουν.

Δεν θα σας κουράσω άλλο, αλλά θα κλείσω με δυο λόγια για την οικονομική μας φιλοσοφία. Για μας οι ανταγωνιστικές αγορές είναι εργαλείο συντονισμού αποφάσεων και δημιουργίας κινήτρων, βεβαίως με περιορισμούς όμως και ατέλειες.

Η δική μας πρόταση για την οικονομική πολιτική προβάλλει πολλές και μεγάλες προκλήσεις:

- ✓ Κίνητρα για αποδοτική παραγωγή πλούτου και διασφάλιση της ευημερίας των πολιτών με την κατανομή του πλούτου,
- ✓ αύξηση της απασχόλησης με στόχο την πλήρη απασχόληση και με ευέλικτη οργάνωση της αγοράς εργασίας χωρίς να παραγνωρίζουμε ότι στην Ελλάδα δεν μπορούν ν' αντιμετωπιστούν τα προβλήματα με παραπέρα συμπίεση του κόστους εργασίας,
- ✓ απελευθέρωση αγορών και παράλληλα εύρυθμη λειτουργία τους με την απαραίτητη σωστή εποπτεία,
- ✓ ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας με την αξιοποίηση νέων ευκαιριών και δυνατοτήτων,
- ✓ διατήρηση μακροοικονομικών ισορροπιών,
- ✓ μέριμνα για την παροχή δημόσιων αγαθών,
- ✓ προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την ένταση της ανάπτυξης, την αξιοποίηση αν θέλετε του περιβάλλοντος ως ένα συγκριτικό μας πλεονέκτημα και για την παραγωγή.

Με αυτά τα λόγια θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πρώτα απ' όλα για την υπομονή σας, αλλά να σας πω επίσης ότι εμείς είμαστε σε μια φάση διαμόρφωσης των πιο συγκεκριμένων μας σκέψεων και προτάσεων. Πιστεύω όπως σας είπα ότι οι προτάσεις αυτές δεν είναι προτάσεις που έχουν ζωή μόνο σε κλειστά τείχη μεταξύ κάποιων δωματίων του Α ή Β Κόμματος, ή του Α ή Β ερευνητικού Κέντρου. Αυτές οι προτάσεις εάν είναι να μπορέσουν να έχουν απήχηση και να είναι μια Κυβέρνηση σε θέση να εφαρμόσει ένα πρόγραμμα ριζοσπαστικό και μεταρρυθμιστικό, χρειάζεται να είναι αντικείμενο συζήτησης και μετά βεβαίως διαλόγου και συναίνεσης. Σε αυτό σας καλώ να συνεργαστούμε, να συνεργαστούμε και μαζί σας σε αυτή τη μεγάλη προσπάθεια.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

κ. ΜΑΘΙΟΣ: Άκουσα την ομιλία σας και είδα ότι έχετε τοποθετηθεί υπέρ της ιδρύσεως ιδιωτικών Πανεπιστημίων. Όταν έγινε η αναθεώρηση του συντάγματος γιατί ψηφίσατε υπέρ των δημοσίων και όχι των ιδιωτικών;

Και άλλη μια ερώτηση όσον αφορά στο ΣΔΟΕ: Πιστεύω ότι το ΣΔΟΕ κάνει μια φοροεισπρακτική πολιτική της κυβέρνησης, ότι φρενάρησε κάπως, κινδυνεύουν βέβαια οι εισπράξεις της κυβέρνησης, αλλά αναπνέει το οικονομικό σύστημα, οι επιχειρηματίες, γιατί το ΣΔΟΕ εκμεταλλεζόμενο την ασάφεια του φορολογικού συστήματος, εκβιάζει έμμεσα και εκμεταλλεύεται την κατάσταση εις βάρος των επιχειρήσεων.

Γ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Στο κλείσιμο της ομιλίας σας αναφερθήκατε στο ρόλο του κράτους. Ένα σχόλιο αν μου επιτρέπεται, είναι ότι οι απόψεις που ακούσαμε είναι ριζοσπαστικές και νέες σαν πολιτική αντίληψη.

Το ερώτημά μου αφορά στον τρόπο που μπορεί να γίνει επεξεργασία συγκεκριμένων προτάσεων αναδιοργάνωσης ενός κράτους, που είναι εξαιρετικά ευρύ, βαθύ, αναποτελεσματικό και έχει αρμοδιότητα σε θέματα τα οποία ξεφεύγουν από αρμοδιότητες που θα θέλαμε ίσως να έχει. Και δεν είναι και στην κατεύθυνση της αντίληψης που περιγράψατε, δεν είναι δηλαδή στην κατεύθυνση μιας σύγκλισης απ' τη μια πλευρά και αναπτυξιακή από την άλλη.

Ποιό θα είναι το όχημα με τις σκέψεις μιας οργάνωσης του κράτους ξεκινώντας από τα πάνω ίσως, από την ίδια την κυβέρνηση που θα πρέπει να αναδομήσει η ίδια την πυραμίδα ξεκινώντας από τα πάνω και πώς θα δημιουργηθεί ένα πεδίο συζήτησης για ένα νέο κράτος που θα πάρει τις αντιλήψεις αυτές και θα τις κάνει ένα πρόγραμμα δράσης της συγκεκριμένης αναδιοργάνωσης;

κ. ΔΑΝΙΗΛ: Το θέμα είναι γιατί εδώ και τόσο πολλά χρόνια δεν έχουμε αποκαταστήσει κάποιες θέσεις, τις θέσεις μάλλον τις οποίες υποστηρίζουμε εδώ πέρα κάθε φορά και κάθε χρόνο τις ακούμε και δεν τις προωθούμε τι φταίει για αυτή την μη προώθηση από όλα τα κόμματα; Κάτι φταίει στην Οργάνωση, κάτι φταίει κατά τη γνώμη σας σ' εμάς τους ίδιους; Είμαστε μόνο εμείς αντιδραστικοί; Τι συμβαίνει και δεν προχωρούμε αυτά εδώ τα ωραία θέματα τα οποία μας εκθέτετε;

Και μια άλλη ερώτηση επίσης είναι η εξής: Πιστεύετε ότι οι Έλληνες μπορούν να παράγουν και να έχουν βιομηχανία; Διότι έτσι όπως άκουσα την ομιλία σας,

τουλάχιστον είχα την εντύπωση ότι περισσότερο στηρίζεται σε οποιονδήποτε άλλον παράγοντα εκτός από την παραγωγή. Το ίδιο πράγμα, έχω την εκτίμηση ότι συνάντησα και σε άλλες εκδηλώσεις οι οποίες είχα την ευκαιρία να παρακολουθήσω, μη πιστεύοντας η ελληνική κοινωνία την ελληνική παραγωγή. Θα ήθελα και εδώ το σχόλιό σας.

Γ.Α.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Μεγάλα και σημαντικά ερωτήματα. Πρώτα απ' όλα για τα μη κρατικά Πανεπιστήμια, να ξέρετε ότι στην αναθεώρηση που έγινε στο Σύνταγμα, παρά το ότι το Κόμμα στο οποίο ανήκω και σήμερα είμαι Πρόεδρος, ψήφισε κατά πλειοψηφία ενάντια, ήμαστε αρκετοί Βουλευτές που ψηφίσαμε υπέρ της δημιουργίας των μη κρατικών Πανεπιστημίων και μέσα σ' αυτούς ήμουν κι εγώ. Είναι δημόσια ψήφος οπότε μπορείτε να το διαπιστώσετε.

Βέβαια, υπάρχει μια ειρωνεία: Το 1974-75 που συζητιόταν το νέο Σύνταγμα, ήταν τότε ο Ανδρέας Παπανδρέου ο οποίος ζήτησε να γίνουν μη κρατικά Πανεπιστήμια και ήταν τότε η Νέα Δημοκρατία που είπε «όχι, θα πρέπει να υπάρχει το μονοπώλιο στο κράτος». Σήμερα θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε συναινετικά, εγώ φοβάμαι ότι η λογική που υπήρχε τότε υπάρχει ακόμα και σήμερα βαθύτατα στη συντηρητική παράταξη, η λογική ενός ελέγχου της γνώσης.

Το να συζητάμε στη Βουλή για το πώς θα προάγεται ένας καθηγητής είναι παράλογο. Αυτό είναι αντικείμενο της ακαδημαϊκής κοινότητας. Αυτό που χρειάζεται είναι να δημιουργηθούν μηχανισμοί λογοδοσίας της ακαδημαϊκής κοινότητας, της πανεπιστημιακής κοινότητας προς την ελληνική κοινωνία και όταν λέω ελληνική κοινωνία εννοώ και προς τον φοιτητή, και προς την Αυτοδιοίκηση, την Περιφέρεια και προς τον επιχειρηματία και προς την παραγωγή, ώστε να μπορεί να έχει ουσιαστικά αντανακλαστικά στις εξελίξεις.

Ουσιαστικά τι έχουμε σήμερα: Το Πανεπιστήμιο είναι λίγο σαν μια προβληματική επιχείρηση η οποία χρηματοδοτείται από το κράτος, παράγει ένα προϊόν, άσχετα από τις ανάγκες της αγοράς και της κοινωνίας. Και αυτό βεβαίως δημιουργεί τεράστια προβλήματα πρώτα απ' όλα στην ίδια την οικονομία αλλά ακόμα περισσότερο στον ίδιο τον φοιτητή ο οποίος βγαίνει από το Πανεπιστήμιο και συνήθως δεν βρίσκει δουλειά, διότι βεβαίως δεν έχει τις απαραίτητες γνώσεις. Αλλά δεν είναι μόνο το πτυχίο, είναι και αργότερα η δια βίου εκπαίδευση, η οποία είναι απαραίτητη για σε κάθε κοινωνία.

Πιστεύω λοιπόν ότι το μονοπώλιο της γνώσης δεν μπορεί να υπάρχει. Θα έλεγα ούτε δημόσιο μονοπώλιο, ούτε ιδιωτικό μονοπώλιο, είμαι εναντίον της λογικής των μονοπωλίων. Και εδώ είναι κεντρικό θέμα για τη δυνατότητα προσαρμογής της δικής

μας χώρας. Η αντίληψη αυτή η κρατική, δυστυχώς η κρατικιστική, έχει πίσω της και μια άλλη ουρά, αν θέλετε: Ότι ο άλλος θεωρεί ότι αν μπει στο Πανεπιστήμιο, εξασφαλίζει μια θέση στο Δημόσιο.

Αυτό είναι επίσης ένα μεγάλο λάθος. Πρώτα απ' όλα δεν είναι αλήθεια και δεύτερον, δημιουργεί ένα αίσθημα, επίσης, αναξιοκρατίας, πελατειακής λογικής, υποβάθμισης των Πανεπιστημίων, έλλειψη αντανάκλαστικών, είναι απλώς θέμα νόμου για το πόσους θα προσλάβεις και ποιους πτυχιούχους θα προσλάβεις.

Άρα, λοιπόν, έχουμε φτιάξει μια γυάλα εδώ πέρα που δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα γύρω μας. Είναι, λοιπόν, κρίσιμο θέμα, κρισιμότητα θέμα, το θέμα της παιδείας. Εμείς έχουμε πει επίσης ότι θα πρέπει να επενδυθεί ένα πολύ μεγάλο μέρος του Δ' ΚΠΣ στον Τομέα της Παιδείας και της Καινοτομίας. Θα πρέπει να αυξήσουμε σημαντικά την χρηματοδότηση στην παιδεία και βεβαίως είχαμε πει ότι αν οι σχέσεις μας με την Τουρκία βαίνανε καλώς, θα μπορούσαμε να κάνουμε και σημαντική μείωση στους εξοπλισμούς και αυτά βεβαίως θα μπορούσαν να πηγαίνουν στις αλλαγές που χρειάζονται σ' αυτούς τους τομείς.

Για το ΣΔΟΕ, συμφωνώ απόλυτα ότι η λογική η οποία δεσπόζει, είναι μια λογική όπου πολλοί επιχειρηματίες αλλά και πολίτες, αλλά ιδιαίτερα επιχειρηματίες, είτε μικρότεροι είτε μεγαλύτεροι, αισθάνονται μια απειλή διότι υπάρχει μια ασάφεια η οποία ερμηνεύεται κατά το δοκούν από τον φοροεισπράκτορα.

Να σας πω ένα παράδειγμα, το έχω ξαναπεί αλλά να το πω πάλι: Ήμουν στο Περού και μίλησα με την Πρωθυπουργό της οποίας το επάγγελμα ήταν φοροτεχνικός. Αλλά ήταν πολύ δημοφιλής γιατί είχε καταφέρει και είχε φέρει μια άλλη πολιτισμική αν θέλετε αντίληψη, γύρω από τον τρόπο φορολογίας.

Είπε ότι αυτό που είναι πολύ βασικό, είναι να είναι απλοί οι κανόνες, απλοί οι κανονισμοί, να είναι σε γνώση του πολίτη, του επιχειρηματία και βεβαίως και της Δημόσιας Διοίκησης ώστε να υπάρχει ένας όσο γίνεται μεγαλύτερος έλεγχος και διαφάνεια και δυσκολία στο να υπάρχει αυτή η συναλλαγή μεταξύ του επιχειρηματία και του φοροεισπράκτορα, ας το πούμε έτσι.

Αυτό είναι ένα γενικό πρόβλημα για τη χώρα μας και πρέπει αυτό να το λύσουμε. Όμως δεν λύνεται με το να πεις «επιτίθεμαι στο ΣΔΟΕ, το διαλύω και στη θέση του δεν βάζω κάτι σοβαρό άλλο». Διότι με αυτό το οποίο έγινε, υπάρχει τέτοια υστέρηση εσόδων.

Σήμερα στη χώρα μας, είναι τρομακτική η υστέρηση των εσόδων. Παρακολουθούμε με ένα δέος, ώστε και μέσα στο Σύμφωνο που είναι στη χώρα μας Σταθερότητας θα αναγκαστεί όλο και περισσότερο να παίρνει μέτρα τα οποία είναι αντιπαραγωγικά, τα οποία είναι εις βάρος της ανάπτυξης, τα οποία θα φρενάρουν ακόμα περισσότερο την ανάπτυξη. Και δεν θα πληρώσει ο φτωχότερος, αλλά θα πληρώσει και ο καλός επιχειρηματίας ο οποίος έχει σωστά βιβλία, έχει κάνει σωστή δουλειά. Διότι απ' αυτόν θα έρθουν να τον πιέσουν να δώσει παραπάνω.

Είναι λοιπόν ο καλοπληρωτής που δυστυχώς θα πληρώσει αυτή τη διάλυση του ΣΔΟΕ όπως έγινε από την κυβέρνηση, και όχι ο κακοπληρωτής. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει ένα ευρύτερο πρόβλημα όπως είπαμε.

Για το θέμα των κομμάτων: Πιστεύω ότι έχουμε ξεπεράσει την μεταπολίτευση. Η μεταπολίτευση ήταν μια εποχή που είχαμε να κάνουμε μεγάλες, βασικές αλλαγές όπως είναι η έννοια της δημοκρατίας, η έννοια βασικών αλλαγών στο θέμα της κοινωνικής πρόνοιας, της αποκέντρωσης κτλ. Χρειάζεται όμως μια νέα γενιά μεταρρυθμίσεων, μια νέα γενιά σημαντικών, τολμηρών μεταρρυθμίσεων για να μπορεί να πάει η χώρα μπροστά.

Εκεί χρειάζεται πολιτική βούληση. Η πολιτική βούληση είναι ένα θέμα που θα αξιολογήσει ο κάθε πολίτης εάν έχει το α' ή το β' κόμμα. Εγώ πιστεύω ότι το ΠΑΣΟΚ έχει την πολιτική βούληση, είχε την πολιτική βούληση να κάνει μεγάλες τομές στην Ελλάδα και το '81 με τις όποιες κριτικές αν θέλετε που μπορείτε να έχετε για εκείνη την περίοδο, και μετά, επί Κωνσταντίνου Σημίτη με τις σημαντικές τομές για την ΟΝΕ, στις μεγάλες υποδομές, στην προετοιμασία για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, στην εξωτερική μας πολιτική και ούτω καθ' εξής, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν πολλά θέματα που δεν έχουν λυθεί.

Νομίζω, ότι η βασική «Αχίλλειος πτέρνα» όπως σας είπα, είναι ο κρατικός μηχανισμός και μια ολόκληρη αντίληψη γύρω από τον κρατισμό που υπάρχει στη χώρα μας. Χρειάζεται για να χτυπηθεί όχι μόνο η πολιτική βούληση της ηγεσίας αλλά η διαμόρφωση ευρύτερων συναινέσεων που θα προωθήσουν τομές όπως είναι η αποκέντρωση. Χρειάζεται να πάμε σε ένα πολύ αποκεντρωμένο σύστημα όπως, θα έλεγα, και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπου η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα είναι εκείνη που θα αναλάβει τις βασικές υπηρεσίες, παιδεία, υγεία.

Για παράδειγμα στη Φιλανδία που έχουμε ως μοντέλο στην παιδεία, στο ποιος προσλαμβάνεται στο σχολείο, τι μαθήματα γίνονται, ποιο είναι το ωράριο, τι βιβλία

χρησιμοποιούνται κτλ., η τοπική κοινωνία, οι τοπικοί φορείς έχουν σημαίνοντα, βασικό λόγο.

Σήμερα, αυτή τη στιγμή σε μας είναι όλα κεντρικά διευθετημένα, χωρίς να μπορούν να προσαρμόζονται τα σχολεία στις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας. Μιλώ τώρα για το δημοτικό, το γυμνάσιο και το λύκειο.

Η αποκέντρωση βεβαίως σημαίνει και λογοδοσία και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή όχι αυθαιρεσία ή να δημιουργήσουμε νέα φέουδα, αλλά να μπορεί να υπάρξει μια διαφάνεια και ένας έλεγχος της τοπικής εξουσίας.

Η Κυβέρνηση πρέπει να λειτουργήσει με πολύ μικρότερο σχήμα. Το είχε υποσχεθεί ο κ. Καραμανλής, δεν το έκανε, δεν ξέρω αν θα μπορέσει να το κάνει, διότι μετά από ένα χρόνο δημιουργούνται φιλοδοξίες, δημιουργούνται εσωτερικές εντάσεις. Θα έπρεπε από την πρώτη ημέρα να το έχει κάνει.

Πιστεύω ότι θα πρέπει να είναι πολύ μικρότερο το σχήμα, για να μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικό και λειτουργικό. Αυτό θα είναι προϋπόθεση, ώστε να μπορούμε σιγά-σιγά με κάποιο χρονικό περιθώριο να συγχωνεύσουμε υπηρεσίες και να σπάσουμε τη λογική των πολλών συναρμοδιοτήτων που βεβαίως δημιουργεί ένα χάος για πάρα πολλές υπηρεσίες. Να κάνουμε οικονομία σε σημαντικές υπηρεσίες και βεβαίως και να διαρθρώσουμε και το κράτος προς τα κάτω αποκεντρωμένα με λίγα επίπεδα, ώστε να μην χρειάζεται να υπάρχουν πάρα πολλές αποφάσεις για το κάθε ένα θέμα.

Στη σχέση ιδιωτικού και δημόσιου, πιστεύω ότι εδώ πρέπει να αλληλομπολιαστούν με την θετική έννοια οι καλές πρακτικές του ιδιωτικού χώρου και οι καλές πρακτικές του δημόσιου χώρου, να μπορούμε να αλληλοβοηθηθούμε. Οι περισσότερες χώρες έχουν πια νόμους που επιτρέπουν στελέχη του δημόσιου να περνάνε στον ιδιωτικό χώρο και στελέχη του ιδιωτικού χώρου να μπαίνουν σε υψηλόβαθμες θέσεις στο δημόσιο. Θα πρέπει, βεβαίως να δούμε το θέμα του ασφαλιστικού και το τι σημαίνει αυτό. Αλλά αυτό όμως είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα. Υπάρχουν λύσεις με τις αλληπάλληλες ασφαλίσεις και τις διαδοχικές ασφαλίσεις, οι οποίες μπορούν να λύσουν το θέμα, υπάρχει νόμος, αλλά δεν νομίζω ότι καλύπτει όλες αυτές τις πιθανές περιπτώσεις.

Είναι όμως ένα θέμα που θα πρέπει να συζητηθεί και με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και εδώ μπαίνω στο θέμα της συναίνεσης. Βεβαίως όλες αυτές οι αλλαγές που θα πρέπει να προασπίσουν συμφέροντα και του εργαζόμενου, αλλά μπορεί να

αλλάξουν λογικές και κεκτημένα όπως υπάρχουν, θα πρέπει βεβαίως να γίνουν με συζήτηση και με στοχεύσεις που όλοι μας θα συμφωνήσουμε.

Πιστεύω δε, ότι και ο προϋπολογισμός, ο τρόπος που γίνεται ο προϋπολογισμός και που εφαρμόζεται ο προϋπολογισμός είναι επίσης ένας πολύ σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας. Διότι τα Υπουργεία δεν μπορούν να βάζουν στόχους, είναι ασφυκτικά ελεγχόμενα χωρίς να είναι παραγωγικά. Αλλά βεβαίως και από την άλλη μεριά θα πρέπει όλο αυτό το σχήμα να κρατά τις δημοσιονομικές ισορροπίες που πρέπει να έχουμε μέσα στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών προδιαγραφών.

Άρα, λοιπόν, από τα κόμματα η μη υλοποίηση είναι θέμα πολιτικής βούλησης, αλλά είναι και διαμόρφωση μιας ευρύτερης συνείδησης στην κοινωνία για τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν.

Εμείς σαν ΠΑΣΟΚ κι εγώ προσωπικά, είμαστε έτοιμοι γι' αυτό. Και αυτή είναι η έννοια και του διαλόγου, δεν είναι μια οργανωτιστική δουλειά. Είναι να φέρουμε τα διλήμματα στην ελληνική κοινωνία, να τα συζητήσουμε για να διαμορφώσουμε μια νέα κοινωνική συμφωνία.

Τέλος, για την βιομηχανία θα έλεγα το εξής. Πολλές φορές αναρωτιέται κανείς αν υπάρχουν ταξικές διαφορές. Βεβαίως υπάρχουν και ταξικές διαφορές, αλλά πιστεύω οι διαφορές οι οποίες στη χώρα μας είναι πιο σημαντικές είναι μεταξύ εκείνων που παράγουν και εκείνων που παρασιτούν. Κι αυτό υπάρχει σε όλες τις τάξεις.

Κι εμείς αυτό που θα πρέπει να αναδείξουμε είναι η Ελλάδα της παραγωγής. Είτε είναι ο εργαζόμενος, είτε είναι ο επιχειρηματίας, είτε είναι ο δημόσιος υπάλληλος, είτε είναι ο καλλιτέχνης, είτε είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση, είτε οτιδήποτε άλλο, είτε είναι τα Πανεπιστήμια τα δικά μας, πρέπει να είναι η Ελλάδα της παραγωγής και όχι η Ελλάδα του παρασιτισμού. Και νομίζω, ότι μ' αυτό μπορώ να κλείσω.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.